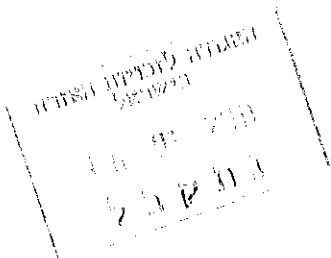

1

בבית המשפט המחוזי מרכז

סודי ביותר
בדלתיים סגורות

לפני:

כב' השופטת הילה גרסטר, נשיאה

תאריך: 9.1.2011

8509-03-10

המבקשת: האגודה לזכויות האזרח בישראל
ע"י ב"כ עו"ד דן יקיר ולילה מרגלית

המבקשים: 1. ידיעות אחרונות
2. יורם ירקוני
3. הוצאת עיתון הארץ בע"מ
4. יוסי מלמן
ע"י ב"כ עו"ד ליבליך
נגד

המשיבה: מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד אורלי נן ארי

החלטה

מונחת לפני 2 בקשות שהוגשו לאותה מטרה: ביטול או צמצום צווי איסור פרסום שהוצאו על-ידי.

1. הבקע:

(א) המבקשת, האגודה לזכויות האזרח בישראל (להלן: "המבקשת") הגישה ביום 22.12.10 בקשה דחופה להסרת צו איסור פרסום (להלן: "בקשת המבקשת"), המתייחסת להחלטות שניתנו על-ידי בימים 4.3.10 ו- 27.6.10 (להלן: "ההחלטות המוקדמות").

(ב) המבקשים, ידיעות אחרונות בע"מ, יורם ירקוני, הוצאת עיתון הארץ בע"מ ויוסי מלמן (להלן: "המבקשים"), הגישו ביום 2.1.11 "בקשה דחופה לביטול או לחלופין-צמצום

2

בבית המשפט המחוזי מרכז

**סודי ביותר
בדלתיים סגורות**

לפני:

כב' השופטת הילה גרסטל, נשיאה

תאריך: 9.1.2011

8509-03-10

צו איסור פרסום גורף" (להלן: "בקשת המבקשים") המתייחסת להחלטות שניתנו על-ידי בימים 16.12.10 ו- 21.12.10 (להלן: "ההחלטות המאוחרות").

(ג) בקשת המבקשת מתייחסת כאמור להחלטות המוקדמות ואילו בקשת המבקשים מתייחסת להחלטות המאוחרות.

(ד) באשר להחלטות המוקדמות הוגשה כבר ב- 11.7.10 "בקשה דחופה לצמצום צו איסור פרסום גורף" דנו, ובקשה זו נדחתה בהחלטתי מיום 12.9.10.

2. טענות מקדמיות

הן בפי המבקשת, הן בפי המבקשים – מספר טענות מקדמיות, ואתיחס אליהן אחת לאחת:

(א) חוסר סמכות – המבקשים טוענים כי המקור היחיד לסמכותו של בית המשפט ליתן צו איסור פרסום הוא חוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן: "חוק") וליתר דיוק, סע' 68 ו-70 לחוק, את הסעיפים הללו, המאפשרים מגיעה בזכויות יסוד חוקתיות, יש לטענתם, לפרש בצמצום ואך כמוצא אחרון, "כאשר הדבר נדרש באופן הכרחי כדי למנוע פגיעה בביטחון המדינה וכאשר הפגיעה עומדת במבחן המידתיות" (סע' 15 לבקשת המבקשת).

לעניין הסמכות טוענת המבקשת שני אלה:

(אא) המותב שנתן את ההחלטות הראשונות הוא לא המותב שדן בכתב האישום – ורק המותב שדן בכתב האישום מוסמך ליתן צווים כאלה.

3

בבית המשפט המחוזי מרכז

סודי ביותר
בדלתיים סגורות

לפני:

כב' השופטת הילה גריסטל, נשיאה

תאריך: 9.1.2011

8509-03-10

(בב) ההחלטה השנייה מבין 2 ההחלטות המוקדמות מתייחסת למקום כליאתו של הנאשם ולתנאי מעצרו – עניינים שאין להם קשר להליך הפלילי שנדון – ולכן אין לבית המשפט סמכות לאסור פרסומם.

באשר לטענה הראשונה

סע' 70(א) לחוק קובע כי:

"לא יפרסם אדם דבר על דיון שהתנהל בבית משפט בדלתיים סגורות אלא ברשות בית המשפט".

וסע' 68 לחוק קובע מתי יורה בית משפט על דיון שאינו פומבי, בסעיף (ב) נאמר:

"בית משפט רשאי לדון בעניין מסוים, כילו או מקצתו, בדלתיים סגורות, אם ראה צורך בכך, באחת מאלה:

(1) לשם שמירה על בטחון המדינה".

צירוף שני הסעיפים מוביל לכך שכאשר בית המשפט מוצא שיש מקום לנהל דיון בדלתיים סגורות, לשם שמירה על בטחון המדינה, ייאסר פרסום מלא של הדיון.

סעיף 68 נוקט בלשון "בית משפט" ואינו נוקט בלשון "בית המשפט" או "השופט הדן בתיק". ולפיכך, מלכתחילה אין לקבל טענה זו של ב"כ המבקשת. טענה זו עולה אף כדי אבסורד משטען ב"כ המבקשת כי כאשר מדובר בשופט הדן במעצר עד תום ההליכים האוסר פרסום, וממילא אין הוא השופט הדן בתיק העיקרי, אין איסור זה חל בהליך העיקרי, ויש לקיים דיון נוסף לפני המותב המנהל את ההליך העיקרי.

4

בבית המשפט המחוזי מרכז

סודי ביותר
בדלתיים סגורות

לפני:
כב' השופטת הילה גרסטל, נשיאה

תאריך: 9.1.2011

8509-03-10

טענה זו אינה יכולה להתקבל, אינה נתמכת ע"י לשון החוק ואינה עולה בקנה אחד עם ההיגיון. לפני השופט הדן במעצר עד תום ההליכים פרושה תמונה רחבה הרבה יותר מאשר זה הדן בכתב האישום עם הגשתו ונחשף באותו שלב רק לכתב האישום ולמענה לו. אין כל בסיס לטענה שיש הכרח בכפילות זו.

במקרה דנן, עם הגשת כתב אישום ובקשה למעצר עד תום ההליכים, התנהל לפני הליך המעצר עד תום ההליכים וניתנו על-ידי ההחלטות הראשונות. דהיינו, בית משפט קבע כי יש מקום לנהל את הדיון בתיק בדלתיים סגורות בשל אינטרס של בטחון המדינה, הדבר נעשה כדין עפ"י הוראות החוק, וההחלטה חלה על כל מותב הדן בתיק, בין אם בהליך המעצר ובין אם בתיק העיקרי. אין בכך כמובן כדי לגרוע מסמכות בית המשפט לשנות ההחלטה מאוחר יותר, או לבטלה.

באשר לטענה השנייה – אכן, התייחסתי בהחלטות גם לתנאי מעצרו של הנאשם ולמקום כליאתו, אולם, אין לקבל טענתם המצמצמת של ב"כ המבקשים שלפיה סמכות בית המשפט נוגעת אך ורק להליך הפלילי ואינה נשתרעת על פרטים רלוונטיים נוספים.

בע"פ 11793/05 חברת החדשות הישראלית בע"מ נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 5.4.06) נדונה שאלת פרשנות המילה "דבר" הכלולה בסע' 70(א) לחוק, ונאמר שם:

"דבר" אינו כולל בחובו רק את הפרטים שנידונו בפועל באולם בית המשפט, אלא משתרע הוא גם על פרטים מהותיים נוספים אודות הדיון שהתקיים בדלתיים סגורות, כגון שמות הצדדים והעדים... סבורה אני כי המונח "דבר" רחב דיו כדי לכלול את הקלטות האמורות".

5

בבית המשפט המחוזי מרכז

**סודי ביותר
בדלתיים סגורות**

לפני:

כב' השופטת הילה גרסנל, נשיאה

תאריך: 9.1.2011

8509-03-10

לעניין זה ראו גם ר"ע 176/86 פלונית נ' פלוני. פ"ד מ(2) 497 (1986) המדנה את סגירת הדלתיים לפרגוד המורד על המתרחש בתיק פלוני תוך שמצוין שאין לצמצם האיסור רק לאותם פרטים שנדונו בפועל – אלא ליתן משמעות רחבה יותר.

דהיינו, גישת בית המשפט העליון היא כי יש ליתן פרשנות רחבה לאמור בסעיף 70(א).

פרשנות רחבה זו כוללת, בין היתר, סמכות לאסור כל פרט הקשור לנאשם, למקום מאסרו, או כל דבר העלול להביא לזיהויו, ולחשיפתו והכול תחת האזהרה שאיסור כזה חל עקב חשד לפגיעה בביטחון המדינה, וכאשר בית המשפט השתכנע כי אכן יש סכנה ממשית ומוחשית לביטחון המדינה במקרה של פרסום.

3. לגופו של עניין

טוענים ב"כ המבקשים כי רק במקרים נדירים ויוצאי דופן יש הצדקה לאיסור גורף וכולל אפילו על עצם מעצרו של אדם.

מקובלת עלי טענה זו - אלא שהמקרה דנן הוא המקרה אליו מכוונת אמירה זו, והוא מצוי בין אותם מקרים נדירים באופן ברור ומוחלט וללא כל ספק.

בהחלטתי מיום 12.9.10 ציינתי כי לית מאן דפליג שבמקרה דנן קיימת התנגשות בין שיקולי בטחון המדינה לבין חופש הביטוי, הפרסום וזכות הציבור לדעת, ונדרשת אני להכריע איזה מהם גובר.

הבהרתי כי מודעת אני לנוסחת האיזון שנקבעה בבג"צ 680/88 מאיר שניצר נ' הצנזור הצבאי הראשי, מר יצחק שני פ"ד מב(4) 617 (1989) שלפיה רק פגיעה קשה וממשית תצדיק הגבלה על חופש הביטוי, ורק הסתברות "הקרובה לוודאי" לפגיעה בביטחון המדינה - תאפשר זאת. הסתברות זו אינה קיימת אם אפשר לנקוט אמצעים אחרים, פרט לפגיעה בחופש הביטוי.

6

בבית המשפט המחוזי מרכז

**סודי ביותר
בדלתיים סגורות**

לפני:

כב' השופטת הילה גרסטל, נשיאה

תאריך: 9.1.2011

8509-03-10

במקרה דנן, לאחר ששמעתי הסברים מנציגי המשיבה, הסברים מפורטים, בהירים וממצים, ומתוך הכרות עם עובדות המקרה במסגרת ההליכים הקודמים שהתנהלו בו לפני - אין לי כל ספק שעסקינן בפרשה רגישה שאזכור כל פרט אודותיה, אודות עצם קיומה, אודות הנאשם, תנאי כליאתו ועצם מעצרו - עלול לפגוע פגיעה קשה ביותר בביטחון המדינה ואנשיה.

בנקודה זו עלי להעיר ולהתייחס לטענת ב"כ המבקשים שלפיה מנועה אני מלשמוע הסברים במעמד צד אחד מנציגי המשיבה בשל העדר מקור חוקי המסמיך אותי לעשות כן במקרה דנן.

עלי לציין עוד קודם לכן כי ב"כ המבקשת חלק על ב"כ המבקשים בטענה זו באומרו שהמבקשת כן מסכימה לעיון בית המשפט בחומר הסוי ולשמיעת טיעונים לגבי העובדות שנוספו מאז ההחלטות הקודמות וזאת גם ללא הסמכה מפורשת בחוק ומתוך הצורך לאפשר לבית המשפט לבחון אם אכן חל שינוי נסיבות ויש הצדקה לביטול הצו.

אכן, אין בחקיקה הוראה המסמיכה מפורשות את בית המשפט לקבל הסברים וטיעונים במעמד צד אחד בהליך של בקשה לביטול צו איסור פרסום, אולם, הליך זה הוא הליך ייחודי המחייב התייחסות גמישה ולא צמודה לאות החוק הכתובה דווקא.

ואבהיר דברי:

בקשה לצו איסור פרסום מוגשת על ידי צד לתיק, והחלטת בית המשפט ניתנת לבקשת צד לאחר שמיעת הצדדים האחרים לתיק.

היוזמה לבקשת ביטול הצו באה, בדרך כלל, כמו גם במקרה דנן, ביוזמת צד שלישי שאינו צד לתיק.

7

בבית המשפט המחוזי מרכז

סודי ביותר
בדלתיים סגורות

לפני:

כב' השופטת הילה גרסטל, נשיאה

תאריך: 9.1.2011

8509-03-10

הדיון בבקשה זו מהווה הליך עצמאי ונפרד מן ההליך נושא הדיון בתיק העיקרי, והוא מתנהל במסגרתו כ"הליך נלווה" (ראה:- בש"פ 6878/98 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 12.1.99)). בהליך ייחודי זה - מתייצבים שני הצדדים לתיק ביחד - אל מול צד זה לתיק, שאין לו עניין משלו בתיק, וכל עניינו בשמירה על שלטון החוק ושמירת זכויות היסוד לרבות זכות הציבור לדעת.

להליך זה אין עיגון חוקי. אין הסמכה בחוק, או היתר אחר, לצד שלישי, להגיש בקשה שכזו, וממילא אין הוראות המגדירות את המותר והאסור בדיון בבקשה שכזו.

כתוצאה מכך, יוצר בית המשפט באמצעות פסיקתו - את המסגרת הדיונית הרלוונטית. כך למשל, בנושא המותב שידון בבקשת ביטול צו איסור פרסום - התווה בית המשפט העליון בבש"פ 6878/98 הנ"ל את הדרך הנכונה והשווה אותה לפרוצדורה הנוהגת בסעדים זמניים בערעור, מבלי שיש לכך בסיס או עיגון בחוק. כנסיבות אלו ניתן גם ללמוד אנלוגיה מסעיפים רלוונטיים בחוקים אחרים, כמו גם להפעיל מבחן היגיון מתוך התייחסות לתכלית הראויה.

כדברי חקיקה שונים ניתנת האפשרות לבית המשפט לקבל לעיונו מידע חסוי כמו גם לשמוע טיעונים בעל-פה במעמד צד אחד. כך למשל, סע' 35(ד) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים) התשנ"ו-1996 וסע' 35(ט) לאותו חוק. תקנה 7 לתקנות סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים) (דחיית פגישת עצור בעבירות בטחון עם עורך דינו) התשנ"ז-1997, וכן סע' 44 ו-46 לפקודת הראיות.

המאפיין סעיפים אלה הוא שכולם נוגעים לביטחון המדינה ובכולם ניתנת לבית המשפט האפשרות לקבל מידע והסברים במעמד צד אחד כדי שיוכל לשקול אם אכן יש מקום להיעתר לבקשות מטעמים של בטחון המדינה.

בלא מתן אפשרות כזו, לא תהא לבית המשפט תמונה שלמה, ולא יהא הוא מסוגל להגיע להחלטה מושכלת.

ולפיכך סבורה אני שבית המשפט בהליך כזה מוסמך לשמוע טיעונים במעמד צד אחד. וחובתו אף לעשות כן כדי שהתמונה במלואה תהיה לנגד עיניו ולא יוותר בלבן ספק שאכן יש להעדיף את בטחון המדינה על-פני שיקולים של זכות הציבור לדעת.

8

בבית המשפט המחוזי מרכז

סודי ביותר
בדלתיים סגורות

לפני:

כב' השופטת הילה גרסטל, נשיאה

תאריך: 9.1.2011

8509-03-10

בהנתי אף את טענת ב"כ המבקשים שיש לאפשר פרסום חלקי ומסויג, אך שוכנעתי כי אף פרסום שכזה עלול באופן ממשי להביא לפגיעה בביטחון המדינה.

4. לפני סיום

(א) ב"כ המבקשים העלתה טענה הנוגעת לעובדת מותו של הנאשם. לטענתה, עם מותו, משתנות הנסיבות ויש לשקול מחדש את ההצדקה לאיסור פרסום כה גורף כמו זה הקיים בתיק דנן.

איני מקבלת טענה זו. אמת נכון הדבר, ייתכנו מצבים בהם מות הנאשם יביא לשינוי נסיבות ויצדיק צמצום או ביטול צו איסור הפרסום, אלא שהמקרה דנן אינו נופל בגדרם של אותם מקרים.

מותו של הנאשם במקרה דנן, אינו מעלה ואינו מוריד בכל הנוגע לצורך באיסור פרסום כל פרט הרלוונטי לנאשם, לתיק, למותו של הנאשם ואף לקיומו של צו האיסור עצמו.

(ב) באשר לטענת ב"כ המבקשים הנוגעת לפרסומים זרים כאלה ואחרים בעניין – אין לי אלא להפנותה להחלטתי מיום 12.9.10 בבקשתה שלה שהסתמכה כבר אז על קיומם של פרסומים זרים.

דבר לא השתנה – ולכן אין מקום לשינוי ההחלטה.

מכל האמור לעיל, אני דוחה את הבקשות על כל חלקיהן.

הילה גרסטל, שופטת

נשיאה

ניתנה והודעה היום, ד' שבט תשע"א (9 ינואר 2011), בהיעדר ב"כ הצדדים.